

Měnová politika EU

Evropská unie a euroregiony

Vznik měnové unie

- ▶ Smlouva o založení ES (SES) ve změně Maastrichtské smlouvy (čl. 116 - 124) → 3 fáze
 - ▶ etapa 1.1.1990 - 1993
 - ▶ zcela **volný pohyb kapitálu** v rámci EU (zrušení devizových kontrol), zvýšení částky zdrojů věnovaných na odstranění nerovností mezi evropskými regiony (strukturální fondy), hospodářská konvergence prostřednictvím mnohostranného dohledu nad hospodářskými politikami členských států
 - ▶ etapa 1.1.1994 - 1998
 - ▶ zřízení **Evropského měnového institutu** složeného z guvernérů centrálních bank zemí EU se sídlem ve **Frankfurtu nad Mohanem**, nezávislost centrálních bank, definice pravidel pro snížení národních rozpočtových deficitů
 - ▶ etapa (1.1.1999 - 2002)
 - ▶ ustavení **Evropské centrální banky a zavedení eura (elektronické transakce)**
 - 11 zemí
 - Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemí, Portugalsko, Rakousko a Španělsko
 - 4 členské státy nepřijaly jednotnou měnu
 - Vlastní rozhodnutí - Velká Británie, Dánsko
 - neplnění konvergenčních kritérií - Švédsko a Řecko
 - ▶ Řecko se stalo dvanáctou zemí eurozóny 1.1.2001
 - ▶ **1.1.2002** byly v těchto 12 zemích **vedeny do oběhu mince a bankovky euro**
 - jediné zákonné platidlo veškerých hotovostních a bankovních operací v zemích eurozóny
 - ▶ Další nspecifikovaná etapa – rozšiřování/opouštění
 - ▶ od 1.1.2007 je členem eurozóny Slovinsko, od 1.1.2008 Malta a Kypr, od 1.1.2009 Slovensko, od 1.1.2011 Estonsko, od 1.1.2014 Lotyšsko, od 1.1.2015 Litva

Kritéria konvergence

- ▶ čl. 104 a 121 SES

- ▶ Dodatkového protokolu o proceduře nadměrného schodku
- ▶ Dodatkového protokolu o konvergenčních kritériích

- ▶ **Kritérium cenové stability (inlace)**

- ▶ členský stát musí vykazovat dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace sledovanou během jednoho roku před šetřením, která nesmí překročit o více než **1,5 procentního bodu míry inflace** těch - **nejvýše tři** - členských států, které dosáhly **nejlepších výsledků** v oblasti cenové stability.

- ▶ **Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb (úroková míra)**

- ▶ v průběhu jednoho roku před šetřením **nesmí** průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba členského státu **překročit o více než 2 procentní body** úrokovou sazbu těch - **nejvýše tři** - členských států, které dosáhly **nejlepších výsledků** v oblasti cenové stability.

- ▶ **Kritérium dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí (rozpočet/dluh)**

- ▶ **veřejný deficit** - poměr plánovaného nebo **skutečného schodku** veřejných financí k hrubému domácímu produktu (**HDP**) v tržních cenách nesmí překročit **3 %**,
- ▶ **hrubý veřejný dluh** - poměr veřejného vládního dluhu v tržních cenách k **HDP** nesmí překročit **60 %**

- ▶ **Kritérium stability měnového kurzu a účasti v ERM (mechanismus směnných kurzů)**

- ▶ členský stát musí dodržovat normální rozpětí, která jsou stanovena mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému, bez značného napětí během alespoň dvou posledních let před šetřením. Zejména v tomto období **nesmí devalvovat** bilaterální směnný kurz **domácí měny** vůči měně kteréhokoliv jiného členského státu (po zavedení eura vůči euru) **z vlastní iniciativy**

- ▶ **Konvergence v legislativní oblasti**

- ▶ obsahuje podmínku **nezávislosti centrálních bank** včetně **zákazu financování veřejných institucí** ze zdrojů centrálních bank a zákaz zvýhodněného přístupu ke zdrojům úvěrových institucí (čl. 101, 102, 108 a 109 SES)

Mechanismus směnných kurzů

▶ Exchange Rate Mechanism

- ▶ ERM I - země, ve kterých se eurem platí od roku 2002
- ▶ ERM II - současná vlna rozšiřování eurozóny

▶ definuje pro měnu každého členského státu nacházejícího se mimo eurozónu centrální paritu vůči euru

- ▶ Základní fluktuační pásmo
 - ▶ 15% nad nebo pod centrální paritou
 - ▶ V jednotlivých případech lze stanovit užší fluktuační pásmo
 - ▶ Dánsko - fluktuační pásmo 2,25%

▶ Dohoda

- ▶ ministrů financí členských států nacházejících se v eurozóně
- ▶ Evropské centrální banky
- ▶ ministrů financí a guvernérů centrálních bank členských států nacházejících se mimo eurozónu

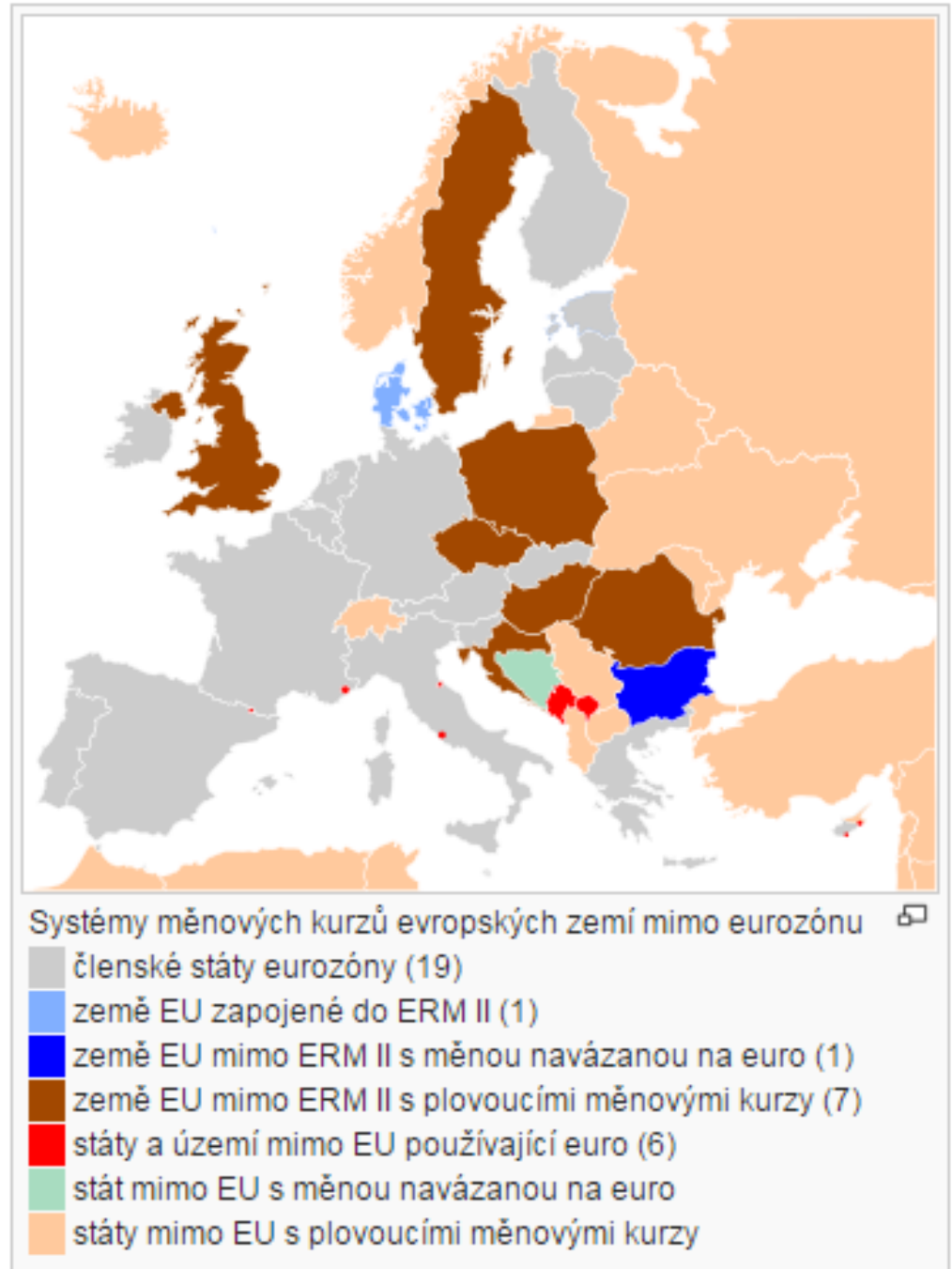

EU

Eurozóna

ERM II

...

Pakt stability a růstu

- ▶ červen 1997 - zasedání Evropské rady, Amsterdam
- ▶ ve střednědobém horizontu usilovat o dosažení přebytkových či alespoň vyrovnaných rozpočtů
 - ▶ limity maastrichtských konvergenčních kritérií
 - ▶ 3% pro podíl vládního deficitu na HDP
 - ▶ 60% pro podíl veřejného dluhu na HDP
 - ▶ JINAK
 - ▶ procedura nadměrného schodku
 - Rada ECOFIN na návrh Evropské komise vydá doporučení
 - členská země během šesti měsíců předloží plán na snížení schodku
 - plán vyhodnocen jako nerealistický, může Rada vydat zprávu obsahující konkrétní kroky
 - v případě neplnění doporučení - možnost finančních sankcí

Pakt stability a růstu - reforma

- ▶ 2005
- ▶ specifické ekonomické charakteristiky členských zemí
 - ▶ pozice v hospodářském cyklu
 - ▶ implementace strukturálních reforem
 - ▶ reforma penzijní
- ▶ Každé zemi stanoven střednědobý fiskální cíl
 - ▶ Zohledňuje
 - celkovou úroveň vládního zadlužení
 - růstový potenciál ekonomiky.
 - ▶ důraz kladen na konsolidaci veřejných financí zejména v příznivých ekonomických obdobích
- ▶ **Členské země eurozóny** mají povinnost dokumentovat dodržování pravidel Paktu prostřednictvím **stabilizačních programů**
- ▶ Země, které **nejsou členy eurozóny**, předkládají **konvergenční programy**

Měnová politika

- ▶ Evropský systém centrálních bank (ESCB)
 - ▶ 19 národních bank členských zemí eurozóny
 - ▶ Evropská centrální banka
 - od 1.6.1998 Evropský měnový institut
 - Frankfurt nad Mohanem
 - odpovídá za definování a provádění hospodářské a měnové politiky

Evropská centrální banka

- ▶ Cíl: udržovat cenovou stabilitu
- ▶ Orgány
 - ▶ Výkonná rada - Executive Board
 - ▶ Prezident ECB, viceprezident ECB, 4 další členové,
 - ▶ jmenování
 - Před Lisabonskou smlouvou na 8 let na základě společné dohody prezidentů či předsedů vlád zemí eurozóny
 - Po Lisabonské smlouvě jmenování Evropskou radou kvalifikovanou většinou na doporučení Rady, po konzultaci s Evropským parlamentem a Radou guvernérů
 - ▶ odpovídá za provádění měnové politiky
 - ▶ Rada guvernérů - Governing Council
 - ▶ nejvyšší rozhodovací orgán
 - ▶ 6 členů Výkonné rady a guvernéři 19 centrálních bank eurozóny
 - ▶ definuje měnovou politiku eurozóny
 - ▶ Generální rada - General Council
 - ▶ Prezident ECB, viceprezident ECB, guvernéři 28 centrálních bank
 - ▶ poradenská a koordinační činnost ECB

Implementace rozhodnutí ECB

- ▶ návrh Evropské komise
- ▶ přijetí Radou EU

- ▶ **Hospodářská a měnová unie**
 - ▶ Rada ECOFIN
 - ▶ ministři hospodářství a financí 28 zemí
 - ▶ Eurogroup
 - ▶ Ministři financí eurozóny
 - ▶ Předseda na 2,5 roku
 - ▶ koordinovat společná stanoviska a zaujímat společné postoje k otázkám projednávaným v Radě ECOFIN

Měnová politika

- ▶ **pro členské státy eurozóny**
 - ▶ ve Smlouvě o fungování EU (SFEU) zařazena mezi politiky, které spadají do výlučné pravomoci Unie
 - ▶ → společná politika eurozóny

Měnový kurz

- ▶ **European Unit of Account (EUA)**
 - ▶ Od 1975
- ▶ **European Currency Unit (ECU)**
 - ▶ Koš měn
 - ▶ Od 13. 3. 1979
 - ▶ Stanovován každý obchodní den ve 14:15 (Brusel)
- ▶ **EUR**
 - ▶ Od 1. 1. 1999

Měna	Podíl národní měny v 1 ECU (%)	Počet jednotek národní měny v 1 ECU
Belgický a lucemburský frank	9,5	0,828
Britská libra	13,6	1,15
Dánská koruna	3,0	0,286
Francouzský frank	19,8	3,80
Irská libra	1,1	109,0
Italská lira	9,5	0,217
Německá marka	33	0,00759
Nizozemský gulden	10,5	0,0885

Euro – oblast vlivu

▶ Používání Eura

- ▶ Na základě dohod s Evropskou unií používají euro jako svou měnu **Monako, San Marino, Vatikán a Andorra**
 - ▶ Euro zavedly s ohledem na existenci měnové dohody
 - s Francií (v případě Monaka)
 - s Itálií (v případě San Marina a Vatikánu)
 - přímo s Evropskou unií (v případě Andorry)
 - právo razit omezené množství euromincí se svou vlastní rubovou národní stranou
 - Sanmarinské, vatikánské a monacké mince jsou v oběhu od 1.1.2002, první andorrské mince byly vydány v prosinci 2014
- ▶ Dohody s EU o používání eura mají uzavřeny rovněž dvě francouzská zámořská společenství **Saint-Pierre a Miquelon a Saint-Barthélemy**
 - ▶ nejsou integrální součástí Evropské unie, a tedy ani eurozóny. Tato území nemohou vydávat euromince se svou vlastní rubovou stranou
- ▶ Jednostranně bez dohody s EU euro zavedly
 - ▶ **Černá Hora a Kosovo**
 - ▶ britské vojenské základny Akrotiri a Dhekelia na Kypru
 - ▶ Nemají právo razit vlastní euromince
- ▶ Bez dohody s EU se euro jako měna de iure používá rovněž ve dvou neobydlených francouzských zámořských územích - **Francouzská jižní a antarktická území a Clippertonův ostrov**

Euro – oblast vlivu

▶ Navázání na Euro

- ▶ **Dánsko** je členem evropského mechanismu směnných kurzů II (ERM II)
 - ▶ Dánsko se dobrovolně zavázalo dodržovat užší flukтуаční pásmo $\pm 2,25\%$ (nutnost 15%)
 - ▶ Alespoň dvouleté setrvání v ERM II, při kterém je dodržováno povolené flukтуаční pásmo pohybu kurzu a nedojde k devalvaci centrální parity, je přitom jednou z podmínek vstupu země do eurozóny
- ▶ **Bulharsko** - měnu (bulharský lev) navázánu na euro v pevném kurzu od 1. ledna 1999
- ▶ **Bosna a Hercegovina** - měnu (konvertibilní marka) navázánu na euro v pevném poměru od 22. června 1999
- ▶ **Kapverdy a Komory** - měny (kapverdské escudo a komorský frank) pevně navázány na euro od 1. ledna 1999.
- ▶ 14 zemí střední a západní Afriky (**Čad, Benin, Burkina Faso, Gabon, Guinea-Bissau, Kamerun, Kongo, Mali, Niger, Pobřeží slonoviny, Rovnicková Guinea, Senegal, Středoafriická republika a Togo**) - CFA frank, který byl dříve navázán v pevném poměru na francouzský frank. Od 1. ledna 1999 je CFA frank pevně navázán na euro.
- ▶ **Francouzská Polynésie, Nová Kaledonie a Wallis a Futuna** - území Francie, ale nejsou součástí Evropské unie. Používají CFP frank, který byl stejně jako CFA frank dříve v pevném kurzu navázán na francouzský frank. Od 1. ledna 1999 je CFP frank pevně navázán na euro.
- ▶ **Svatotomášská dobra** (měna Svatého Tomáše a Princova ostrova) je na euro navázána od 1. ledna 2010.

Euro – oblast vlivu

- ▶ **V roce 2013**

- ▶ žilo v zemích eurozóny

- ▶ 334 000 000 osob

- ▶ ve státech a území, jejichž měny byly navázány na euro

- ▶ 209 000 000 osob

Kritika Evropského měnového systému

▶ Joseph Stiglitz

- ▶ Maastrichtská kritéria
 - ▶ Schodek 3 % HDP
 - ▶ Dluh 60 % HDP
- ▶ HDP per capita
 - ▶ EU 2007 →
 - ▶ USA 2007 →
- ▶ Nezaměstnanost
 - ▶ EU 2009 10 % →
 - ▶ USA 2009 10 % →

▶ ANO

- ▶ Společná měna
- ▶ ECB

▶ NE

- ▶ Bankovní unie
- ▶ Fiskální unie
 - ▶ Společný rozpočet
 - EU 1 %
 - USA 20 %
- ▶ Ministerstvo financí

Kritika Evropského měnového systému

▶ Období krize

▶ Plnění maastrichtských kritérií

- ▶ → Vládní škrty
- ▶ → Zvyšování daní

▶ Proti-růstová opatření – fiskální restrikce

- ▶ „Fiskální expanze, kde to jde, reformy, kde to nejde“ (Niedermayer, L.)
- ▶ „Vše, co bude potřeba“ (Mario Draghi) – nákupy státních dluhopisů

▶ ES, PT, IE – banky

▶ GR – vládní výdaje

▶ DE – reformy pracovního trhu - stagnace reálných mezd, marka exportně méně výhodná než euro

Po krizi Evropského měnového systému?

▶ Instituce

▶ ANO

- ▶ Evropský stabilizační mechanismus (ESM, European Stability Mechanism, „euroval“)
 - Od 15. 10. 2012
 - Půjčka až 500 mld. EUR (12,5 bil. Kč, cca 10 rozpočtů ČR, cca 5 x hodnota devizových rezerv ČNB)
- ▶ Bankovní unie
 - systém bankovního dohledu a řešení krizí bank na úrovni EU, fungující na základě celoevropských pravidel

▶ NE

- ▶ *Celoevropské pojištění vkladů*
- ▶ Eurobondy (společné evropské dluhopisy)
- ▶ *Společný rozpočet*

▶ Německý obchodní přebytek

- ▶ Reálné mzdy rostou pomaleji než produktivita
- ▶ Zdanění „německého“ obchodního přebytku (Stiglitz, J.)
- ▶ Zvýšení investic (infrastruktura, energetika)
- ▶ Snížení daní na importované komodity (víno, olivy apod. z jižních zemí)

Bankovní unie

▶ Struktura

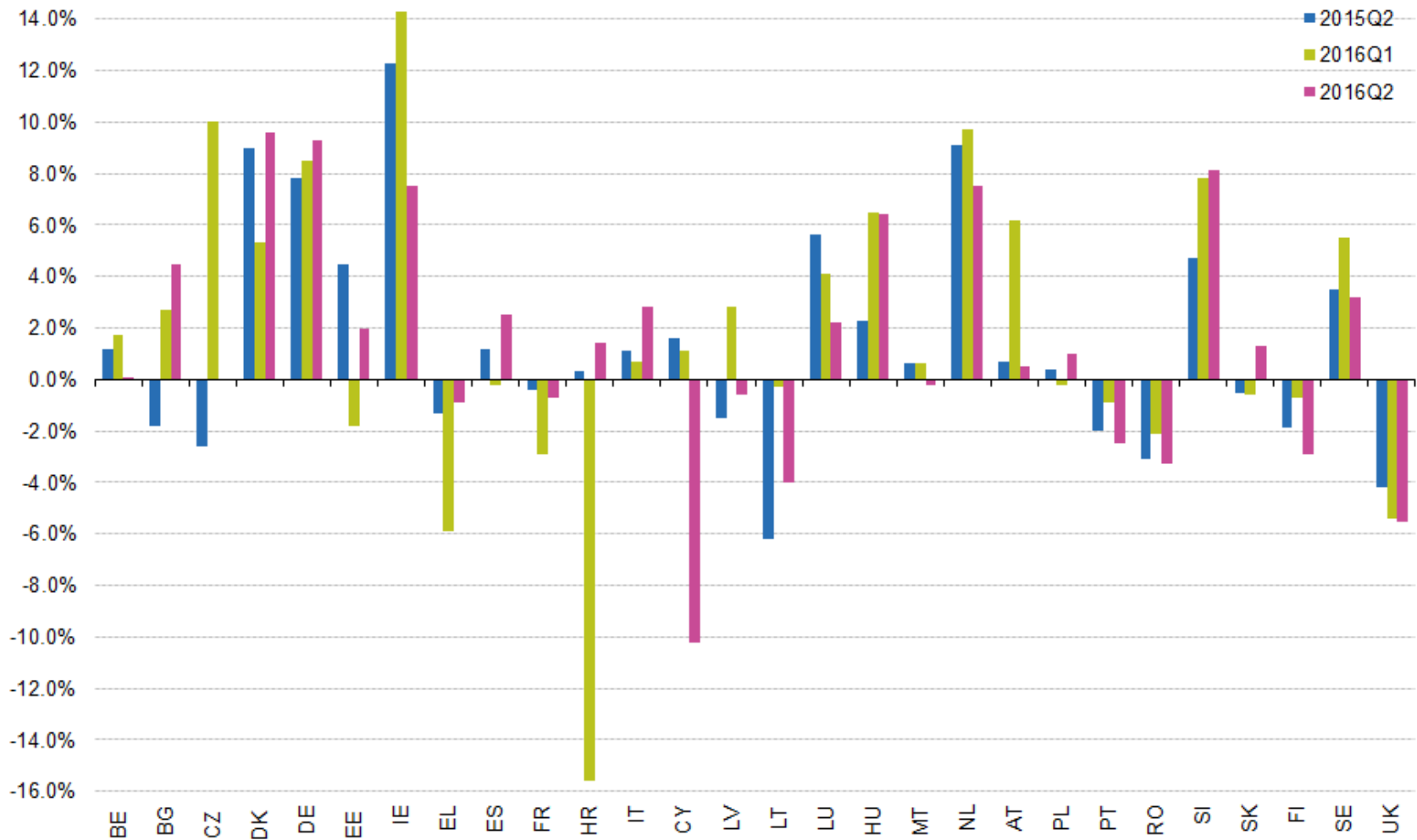
- ▶ jednotný soubor pravidel
- ▶ jednotný mechanismus dohledu
- ▶ jednotný mechanismus pro řešení krizí

▶ Cíle

- ▶ zajistit, aby banky měly silné postavení a byly schopny odolat případným budoucím finančním krizím
- ▶ předcházet situacím, kdy jsou k záchraně bank na pokraji úpadku použity peníze daňových poplatníků
- ▶ snížit roztržitost trhu prostřednictvím harmonizace pravidel v oblasti finančního sektoru
- ▶ posílit finanční stabilitu v eurozóně a v EU jako celku

Balance of payments BPM6 2016

Balance of Payments (mil. EUR)

Country	1991-1993	1994-98	1999-2002	2003-08	2009-15
Austria	0,00	-3 734,80	-776,50	7 861,83	6 596,00
Belgium	0,00	0,00	0,00	5 947,80	-532,43
Bulgaria	0,00	0,00	0,00	-2 653,85	-463,10
Croatia	0,00	0,00	-838,83	-2 548,17	34,30
Cyprus	0,00	0,00	0,00	-490,83	-1 106,57
Czech Republic	125,17	-1 853,82	-3 108,98	-3 628,75	-2 028,56
Denmark	0,00	0,00	0,00	4 473,87	17 836,17
Estonia	6,00	-298,54	-481,58	-1 529,47	151,57
Finland	0,00	3 979,20	10 171,73	6 542,02	-1 146,99
France	0,00	0,00	26 805,50	-473,17	-17 755,14
Germany	-20 276,00	-17 665,40	-8 126,50	114 532,50	186 248,71
Greece	0,00	0,00	-2 791,75	-24 110,33	-12 783,71
Hungary	0,00	-1 473,72	-4 001,05	-6 789,05	1 655,26
Ireland	0,00	125,40	361,00	-6 735,87	2 033,43
Italy	0,00	0,00	4 269,25	-19 756,00	-9 579,29
Latvia	0,00	0,00	-356,75	-2 497,17	-125,29
Lithuania	0,00	0,00	0,00	-2 369,88	-21,59
Luxembourg	0,00	1 382,52	2 223,13	3 025,00	2 617,14
Malta	0,00	0,00	0,00	-174,13	62,97
Netherlands	0,00	0,00	0,00	34 536,17	54 699,29
Poland	0,00	0,00	0,00	-12 156,73	-11 777,93
Portugal	0,00	-3 792,40	-12 687,25	-15 894,33	-6 663,29
Romania	0,00	0,00	-1 772,60	-9 912,25	-4 247,73
Slovakia	0,00	0,00	0,00	-3 262,33	-825,06
Slovenia	0,00	60,00	-269,75	-922,50	972,63
Spain	0,00	-5 746,40	-26 690,50	-74 534,00	-11 923,29
Sweden	-3 916,60	6 750,66	11 596,78	23 170,40	21 866,29
United Kingdom	0,00	122,02	-36 986,55	-43 198,07	-77 713,77

Country (mil. Kč)	1991-1993	1994-98	1999-2002	2003-08	2009-15
Austria	0,00	-100 951,64	-20 988,80	-212 505,36	-178 289,88
Belgium	0,00	0,00	0,00	160 769,03	-14 391,54
Bulgaria	0,00	0,00	0,00	-71 733,57	-12 517,59
Croatia	0,00	0,00	-22 673,44	-68 876,95	927,13
Cyprus	0,00	0,00	0,00	-13 267,23	-29 910,63
Czech Republic	3 383,26	-50 108,75	-84 035,59	-98 085,11	-54 831,90
Denmark	0,00	0,00	0,00	120 928,62	482 111,71
Estonia	162,18	-8 069,54	-13 016,97	-41 341,48	4 096,98
Finland	0,00	107 557,78	274 941,73	176 830,71	-31 003,02
France	0,00	0,00	724 552,67	-12 789,70	-479 921,51
Germany	-548 060,28	-477 495,76	-219 659,30	3 095 813,48	5 034 302,75
Greece	0,00	0,00	-75 461,00	-651 702,31	-345 543,80
Hungary	0,00	-39 834,65	-108 148,38	-183 508,02	44 741,60
Ireland	0,00	3 389,56	9 757,83	-182 070,48	54 963,57
Italy	0,00	0,00	115 397,83	-534 004,68	-258 928,09
Latvia	0,00	0,00	-9 642,95	-67 498,42	-3 386,47
Lithuania	0,00	0,00	0,00	-64 057,95	-583,46
Luxembourg	0,00	37 369,52	60 091,07	81 765,75	70 741,37
Malta	0,00	0,00	0,00	-4 706,82	1 702,12
Netherlands	0,00	0,00	0,00	933 512,59	1 478 521,69
Poland	0,00	0,00	0,00	-328 596,50	-318 357,41
Portugal	0,00	-102 508,57	-342 936,37	-429 623,83	-180 108,61
Romania	0,00	0,00	-47 913,38	-267 928,12	-114 816,10
Slovakia	0,00	0,00	0,00	-88 180,87	-22 301,29
Slovenia	0,00	1 621,80	-7 291,34	-24 935,18	26 290,15
Spain	0,00	-155 325,19	-721 444,22	-2 014 654,02	-322 286,41
Sweden	-105 865,70	182 470,34	313 460,83	626 295,91	591 045,70
United Kingdom	0,00	3 298,20	-999 746,45	-1 167 643,74	-2 100 603,24

GDP per capita (eur)

Country	1991-93	1994-98	1999-2002	2003-08	2009-15
Austria	19 962,80	23 174,48	27 850,03	34 285,31	42 372,09
Belgium	19 280,46	22 048,61	26 845,80	32 225,81	38 985,18
Bulgaria	4 747,32	5 189,54	6 296,98	10 559,81	15 176,85
Croatia	0,00	6 989,87	10 743,80	15 710,67	19 472,77
Cyprus	13 364,00	15 921,03	20 054,72	27 128,89	30 174,77
Czech Republic	11 157,30	13 370,66	15 904,93	22 115,20	27 519,77
Denmark	19 045,46	23 026,47	27 969,97	33 730,59	41 294,42
Estonia	0,00	5 604,38	9 602,71	16 947,25	23 460,76
Finland	16 163,21	19 214,13	25 144,34	31 933,26	37 461,14
France	17 643,42	20 210,59	24 961,48	29 619,07	35 402,96
Germany	19 795,38	22 217,62	25 534,47	31 689,58	40 356,74
Greece	13 319,38	15 214,61	19 086,75	25 610,30	25 861,79
Hungary	7 768,80	9 050,20	12 201,26	16 964,74	21 824,40
Ireland	13 833,52	19 106,62	28 771,81	39 068,26	44 138,12
Italy	18 477,34	21 365,41	25 382,59	29 428,08	33 276,68
Latvia	0,00	4 976,67	8 249,29	14 653,39	19 538,55
Lithuania	0,00	5 287,38	8 726,12	15 214,25	22 480,86
Luxembourg	34 644,41	39 929,51	52 670,08	68 759,61	86 409,09
Malta	11 855,69	14 318,84	17 322,87	20 699,70	18 620,56
Netherlands	19 151,31	22 949,36	29 912,35	37 162,97	43 893,63
Poland	5 673,90	7 620,92	10 131,94	13 949,10	21 772,18
Portugal	11 641,58	13 467,51	17 065,53	21 536,82	25 948,53
Romania	4 576,51	5 236,03	5 821,09	10 493,44	17 505,32
Slovakia	4 472,55	8 653,07	11 075,51	17 168,07	24 665,47
Slovenia	0,00	10 962,08	17 353,76	23 619,33	27 240,93
Spain	13 924,12	16 337,46	21 178,15	27 753,13	31 029,83
Sweden	19 200,91	22 186,76	27 552,16	34 593,09	41 162,91
United Kingdom	17 239,75	21 088,42	26 245,16	33 085,37	35 883,85
Euroarea	17 117,29	19 741,67	24 036,80	29 669,11	35 422,16
Eropean union	15 033,00	17 620,54	21 660,94	27 364,34	33 058,81
United States	23 941,94	28 433,67	34 451,36	42 139,28	48 303,86
China	1 192,90	1 935,84	2 891,93	5 270,92	10 579,57
Japan	19 769,78	22 174,29	24 536,50	29 214,49	33 082,56
Russia	6 619,94	5 271,32	6 616,18	13 017,03	21 900,43

GDP per capita growth %

Country	1991-93	1994-98	1999-2002	2003-08	2009-15
Austria	3,72%	4,22%	4,01%	4,70%	2,19%
Belgium	3,09%	3,55%	5,53%	3,52%	2,19%
Bulgaria	-2,31%	4,16%	6,36%	11,56%	2,31%
Croatia		8,02%	5,78%	8,23%	1,03%
Cyprus	3,68%	4,58%	5,84%	7,18%	-1,75%
Czech Republic	-1,49%	4,37%	5,20%	6,79%	2,50%
Denmark	3,43%	5,09%	4,41%	4,41%	1,95%
Estonia		10,17%	8,67%	11,43%	3,45%
Finland	-1,28%	6,23%	5,14%	5,78%	0,35%
France	3,01%	4,04%	5,15%	3,58%	1,77%
Germany	4,00%	3,07%	3,41%	5,16%	3,05%
Greece	2,54%	4,32%	6,56%	5,46%	-2,13%
Hungary	0,54%	5,26%	8,53%	5,72%	3,01%
Ireland	4,77%	9,76%	8,90%	4,24%	3,27%
Italy	3,12%	4,25%	3,18%	3,96%	0,31%
Latvia		8,02%	8,14%	11,78%	3,22%
Lithuania		8,95%	7,75%	11,70%	4,50%
Luxembourg	6,26%	3,47%	6,98%	6,25%	2,71%
Malta	6,90%	4,14%	4,57%	4,73%	3,02%
Netherlands	3,74%	5,44%	5,59%	5,29%	0,73%
Poland	2,07%	8,12%	5,42%	7,68%	5,45%
Portugal	3,91%	4,76%	5,17%	5,16%	1,63%
Romania	-3,66%	1,88%	7,55%	14,61%	4,28%
Slovakia	4,12%	7,63%	5,80%	10,49%	2,81%
Slovenia		6,44%	5,99%	6,65%	0,78%
Spain	3,21%	5,20%	6,21%	5,39%	0,35%
Sweden	0,55%	4,60%	4,81%	5,31%	1,53%
United Kingdom	3,00%	5,22%	5,21%	3,89%	1,32%
Euroarea	3,43%	4,18%	4,55%	4,74%	1,59%
Eropean union	3,05%	4,51%	4,89%	5,07%	1,86%
United States	3,38%	4,48%	3,75%	4,05%	2,08%
China	14,05%	11,00%	9,58%	13,59%	9,45%
Japan	3,87%	2,49%	2,88%	3,52%	1,61%
Russia	-7,04%	-3,07%	10,16%	16,71%	3,03%

Fondy EU

▶ Strukturální

- ▶ Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF/EFRR)
- ▶ Evropský sociální fond (ESF)

▶ Další fondy

- ▶ Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)
- ▶ Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)
- ▶ Fond soudržnosti (FS/CF) – nárok stát/ne region (pod 90 % HND)
- ▶ Fond solidarity (EUSF)
- ▶ Evropský investiční fond (EIF)

Politika soudržnosti 2014 - 2020

▶ Méně rozvinuté regiony

- ▶ pod 75 % HDP per capita
- ▶ Spolufinancování 75-85 %

▶ Přejíždě 75 až 90 %

- ▶ Spolufinancování 60 %

▶ Rozvinutější

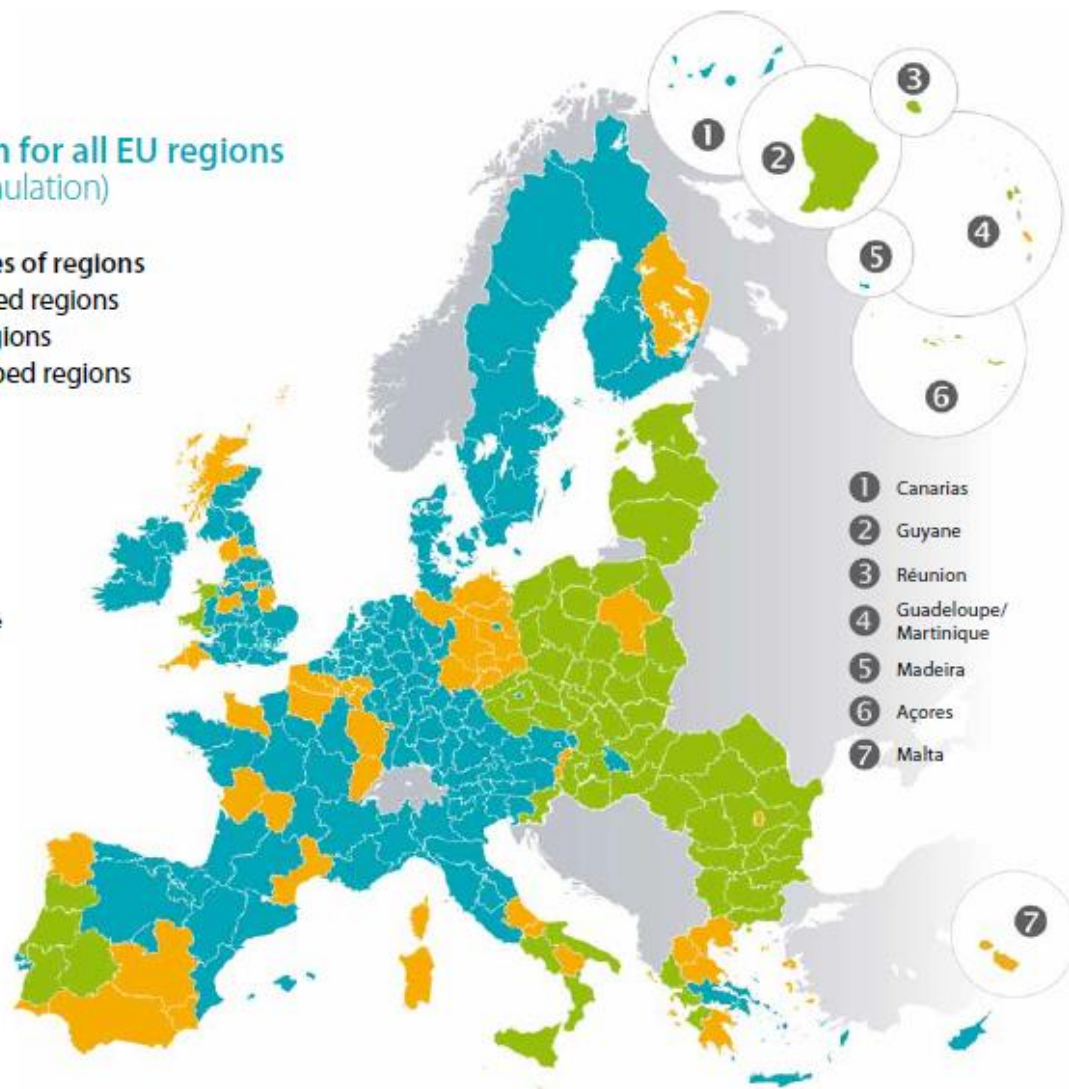
- ▶ Spolufinancování 50 %

A fair system for all EU regions
(eligibility simulation)

Three categories of regions

- Less developed regions
- Transition regions
- More developed regions

GDP/capita*
■ < 75 % of EU average
■ 75-90 %
■ > 90 %
*index EU27=100

EU a vnější vztahy

Evropská unie a euroregiony

Kodaňská kritéria

- ▶ **stabilní instituce zaručující**
 - ▶ demokracii
 - ▶ právní stát
 - ▶ dodržování lidských práv, úcty k menšinám a jejich ochranu
- ▶ **fungující tržní hospodářství**
 - ▶ schopnost vyrovnat se s konkurenčním tlakem a tržními silami v Unii
- ▶ **schopnost plnit závazky**
 - ▶ vyplývající z členství, včetně podpory cílů Unie - veřejnou správu, která dokáže provádět a spravovat právní předpisy EU v praxi
- ▶ **Původně pro CEEC (Central and Eastern European Chamber of Commerce - Země střední a východní Evropy**
 - ▶ Česká republika, Slovensko, Slovinsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Polsko, Maďarsko, Bulharsko, Rumunsko

TACIS

- ▶ Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States
- ▶ Program pomoci
- ▶ 1991
- ▶ určen pro státy
 - ▶ SNS společenství nezávislých států (býv. SSSR) a Mongolsko
 - ▶ 12 zemí
 - ▶ Eastern Europe and Central Asia
 - ▶ Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Moldova, Russia, Tajikistan, Turkmenistan, Ukraine and Uzbekistan
 - ▶ Mongolsko 1991 až 2003, poté v programu ALA

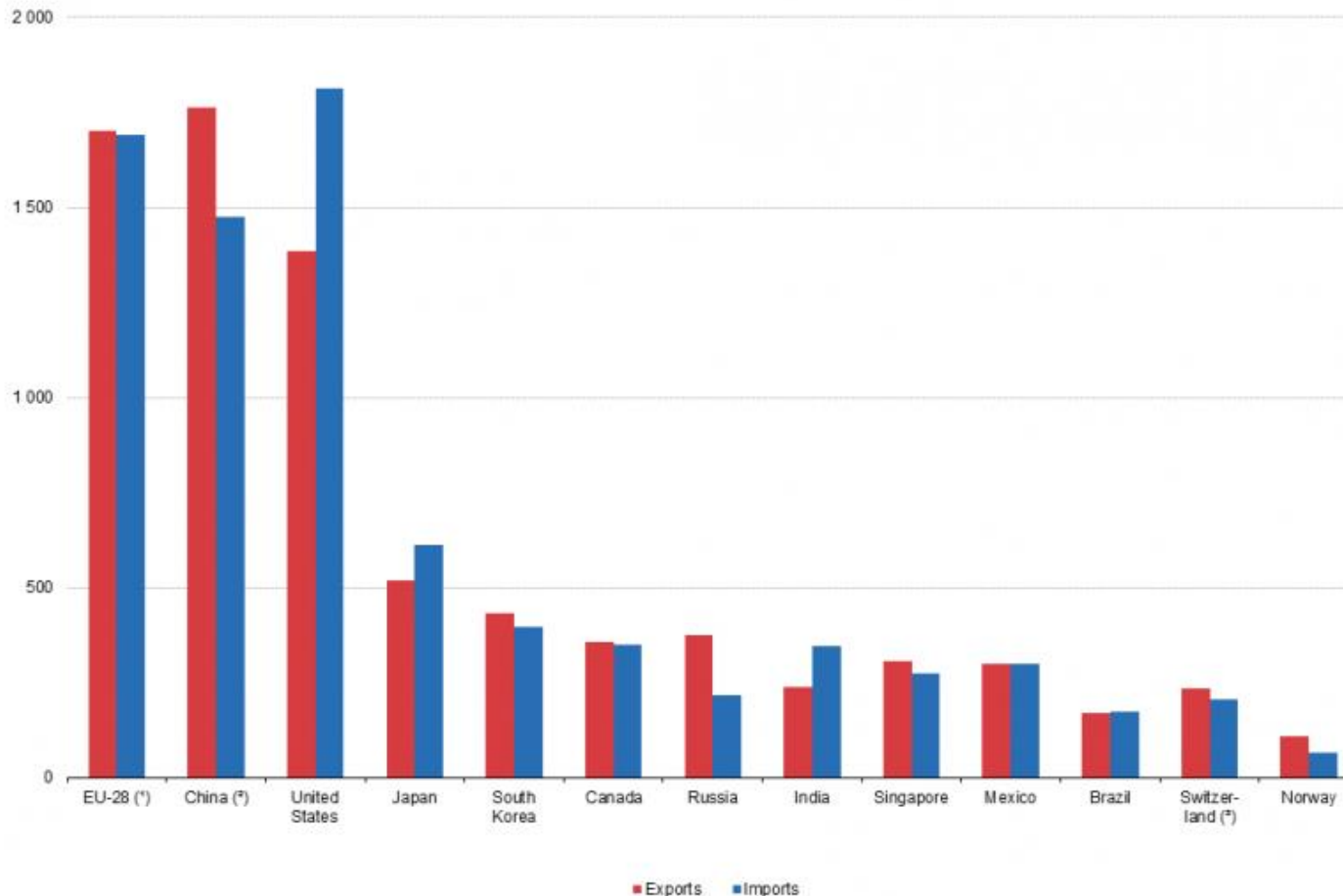

Loméské dohody

- ▶ byly uzavřeny mezi státy ESa státy
 - ▶ ACP
 - ▶ africké, karibské a tichomořské státy

Hlavní hráči mezinárodního obchodu (mld. EUR, 2014)

(*) External trade flows with extra EU-28.

(*) Excluding Hong Kong.

(*) Including Liechtenstein.

Source: Eurostat (online data codes: ext_it_introle and ext_it_intercc)

Size of this preview: 777 × 600 pixels.

[Original file](#) (1,005 × 776 pixels, file size: 30 KB, MIME type: image/png)

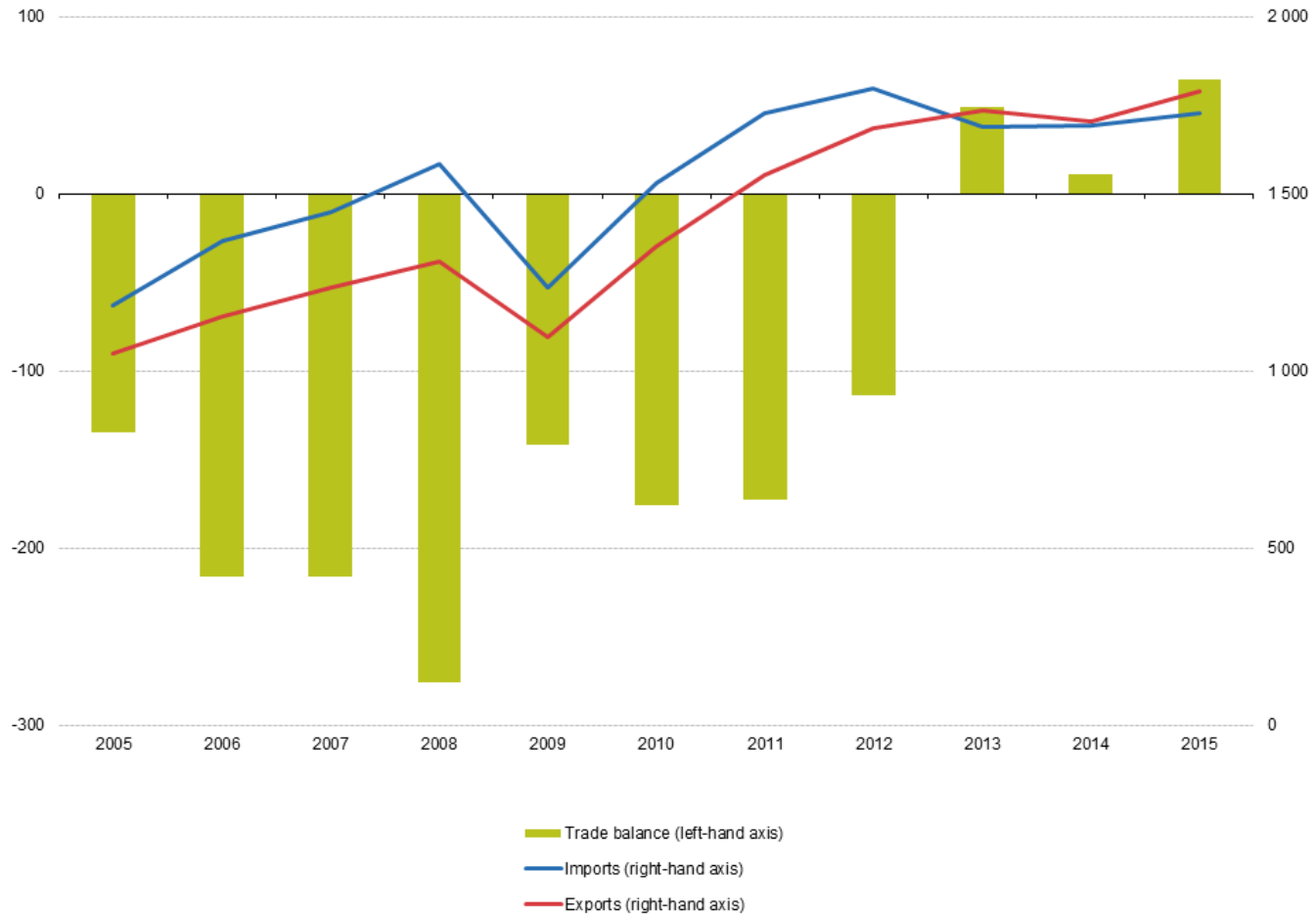
Významný obchodní deficit

▶ Čína

- ▶ Deficit vzájemné obchodní výměny na straně EU
 - ▶ v r. 2008 - 169 mld. EUR
- ▶ vyjednávací pozice Unie vůči Číně na multilaterálních fórech
 - ▶ Světová obchodní organizace (WTO)

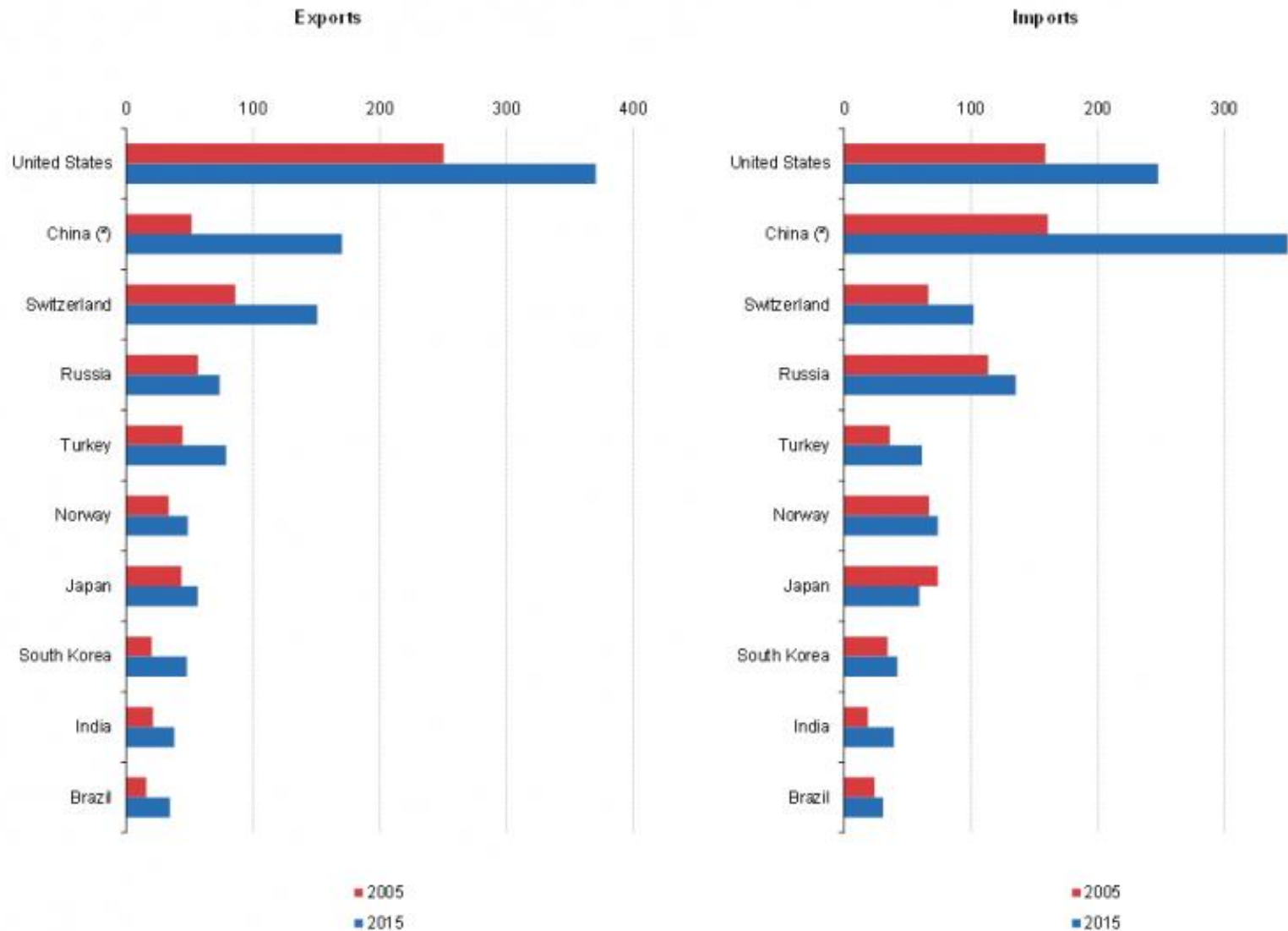

Vnitřní obchod EU mld. EUR, 2005-2015

(*) External trade flows with extra EU-28.
Source: Eurostat (online data code: ext_it_intertrd)

Vnější obchodní partneři EU (mld. EUR, 2005, 2015)

Export

▶ 1. Spojené státy americké 2015

- ▶ podíl vývozu EU-28 směřujícího do USA na celkovém vývozu se snížil z 28,0 % v roce 2002 na 16,7 % v roce 2013 a poté opět v roce 2015 vzrostl na 20,7 %.

▶ 2. Čína

- ▶ v roce 2015 druhým nejdůležitějším odbytíštěm z EU-28 (9,5 % vývozu EU-28 celkem)
- ▶ **Obchodní deficit v r. 2015 – 179 mld. EUR**

▶ 3. Švýcarsko 8,4 %

▶ 4. Turecko

▶ 5. Rusko

▶ Na 7 největších odbytíšť, kam směřoval vývoz zboží z EU-28 –

- ▶ Čína, Spojené státy, Rusko, Švýcarsko, Norsko, Turecko a Japonsko – připadla více než polovina (53,1 %) veškerého vývozu zboží z EU-28.

EU a ČR

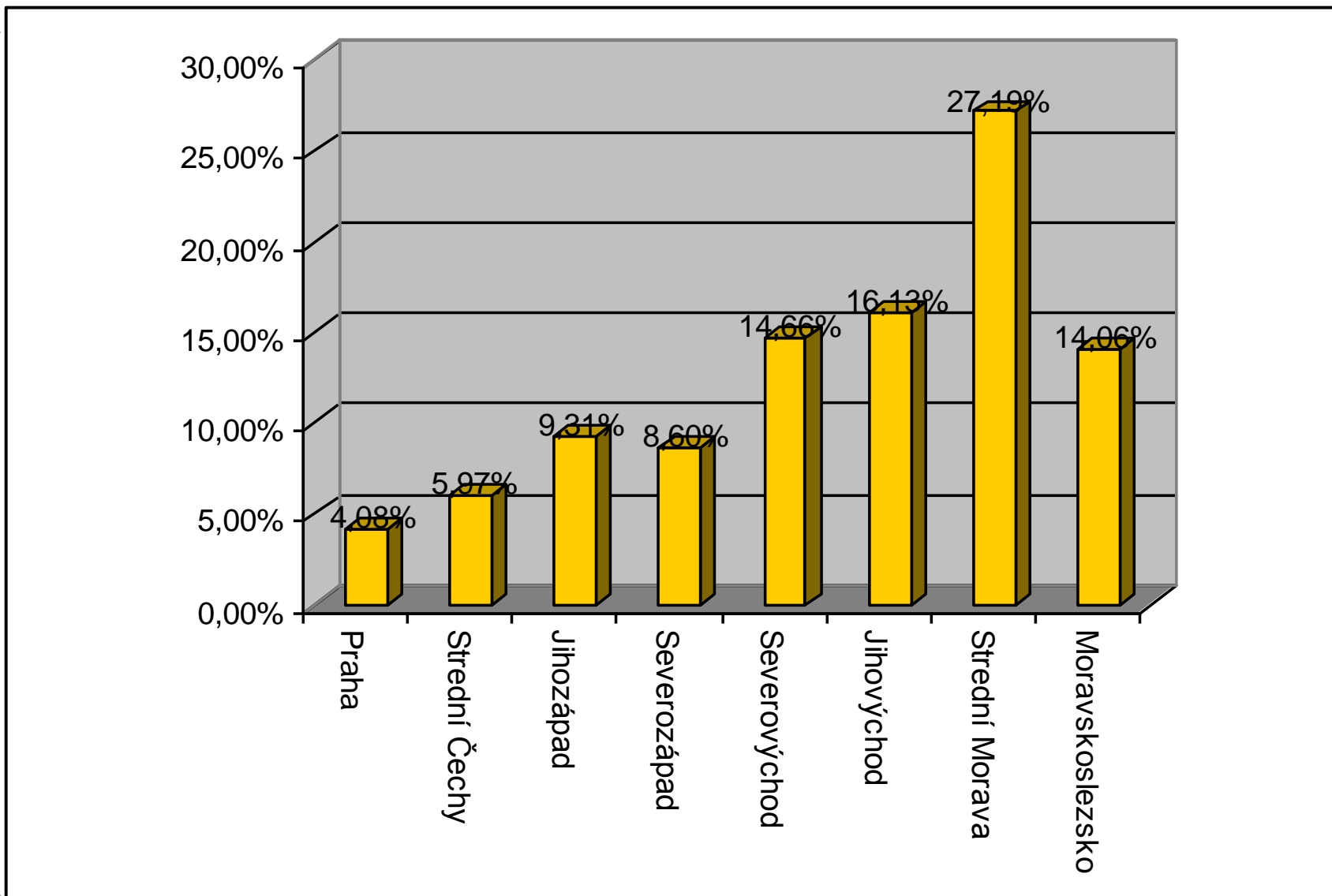

Evropská unie a euroregiony

Podpora regionů ČR 2000 až 2004 (v %)

	cz01 Praha	cz020 Středočeský	cz03 Jihozápad	cz04 Severozápad	cz05 Severovýchod	cz06 Jihovýchod	cz07 Střední Morava	cz080 Moravskoslezský	Česká republika
Phare	4,08%	4,08%	6,69%	5,95%	4,70%	4,83%	4,70%	4,70%	39,73%
Ispa	0,00%	0,00%	0,00%	1,84%	8,42%	8,31%	21,03%	8,55%	48,17%
Sapard	0,00%	1,89%	2,62%	0,81%	1,53%	2,99%	1,45%	0,80%	12,10%
Celkem	4,08%	5,97%	9,31%	8,60%	14,66%	16,13%	27,19%	14,06%	100,00%

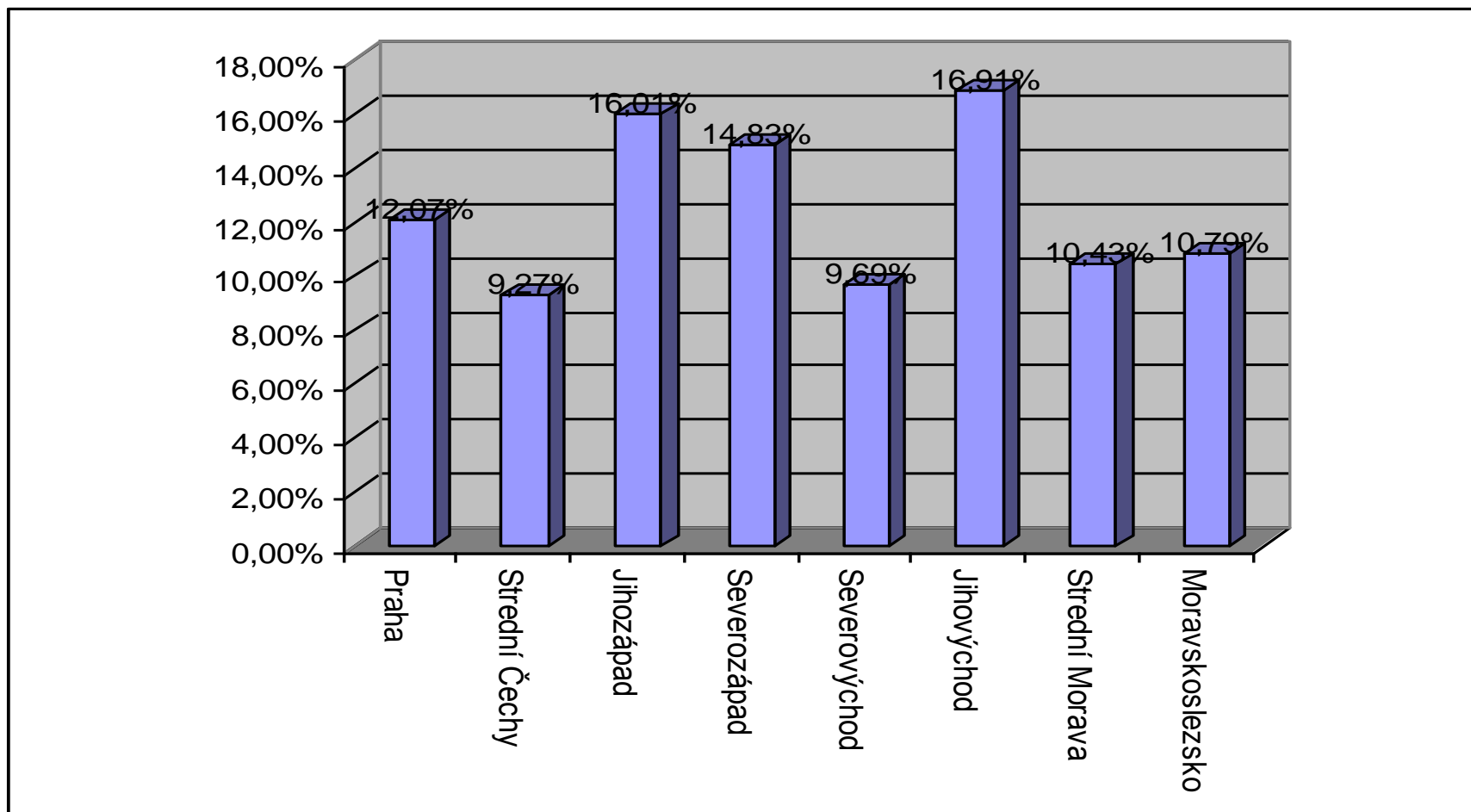
Podpora regionů ČR 2000 až 2004 (v %)

Podpora regionů ČR 2004 až 2006 (v %)

	cz01 Praha	cz020 Středočeský	cz03 Jihozápad	cz04 Severozápad	cz05 Severovýchod	cz06 Jihovýchod	cz07 Střední Morava	cz080 Moravskoslezský	cz0 Czech Republic
v mil. EUR									
SROP	0,00%	2,08%	3,17%	3,88%	2,82%	3,47%	3,43%	4,76%	23,61%
OP průmysl a podnikání	0,00%	2,19%	3,48%	1,06%	2,58%	2,88%	2,44%	1,18%	15,81%
OP Rozvoj lidských zdrojů	0,00%	0,53%	0,96%	1,12%	1,31%	1,23%	1,22%	0,90%	7,27%
OP Infrastruktura	0,00%	3,35%	2,69%	1,92%	1,55%	4,95%	1,94%	2,87%	19,27%
OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	0,00%	1,03%	1,93%	0,37%	0,97%	2,40%	0,78%	0,45%	7,93%
JPD 2	10,04%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	10,04%
JPD 3	1,95%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,95%
Interreg III Celkem	0,08%	0,08%	3,78%	6,49%	0,47%	1,97%	0,62%	0,62%	14,11%
Celkem	12,07%	9,27%	16,01%	14,83%	9,69%	16,91%	10,43%	10,79%	100,00%

Podpora regionů ČR 2004 až 2006 (v %)

Čerpání 2007 - 2013

Operační program	Částka	
Integrovaný operační program		40 700 122 339,08
OP Doprava		173 167 670 730,46
OP Lidské zdroje a zaměstnanost		50 882 700 455,74
OP Podnikání a inovace		89 524 537 079,00
OP Praha Adaptabilita		2 672 126 370,03
OP Praha Konkurenceschopnost		6 663 840 547,73
OP Rybářství		675 516 448,00
OP Technická pomoc		3 782 578 198,49
OP Výzkum a vývoj pro inovace		47 267 576 636,16
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost		44 023 134 140,81
OP Životní prostředí		124 991 768 586,69
ROP NUTS II Jihovýchod		19 167 137 262,23
ROP NUTS II Jihozápad		16 886 837 793,23
ROP NUTS II Moravskoslezsko		19 923 665 232,03
ROP NUTS II Severovýchod		17 624 205 769,84
ROP NUTS II Severozápad		18 173 996 838,36
ROP NUTS II Střední Čechy		14 983 049 453,42
ROP NUTS II Střední Morava		17 602 379 170,48
Celkem		708 712 843 051,78
Fond	Částka	
CF		245 681 350 175,49
EFF		675 516 448,00
ERDF		364 778 015 461,71
ESF		97 577 960 966,58
Celkem		708 712 843 051,77

Děkuji za pozornost

